

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ἐπὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἔξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχόν ἐπὶ τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἕριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΡΟΥΤΗ

ἘΣΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐκπαιδ. δραχμῶν 80. Ἐξέμνητος
δραχμ. 45. Τρίμηνος δραχμ. 25.
ἘΣΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γροσίου διατηρ. 50.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἑλλ. ἐν γένει
ἐδν ἑλλ.ν. Κρητῶν ἑλληνία 10.
Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΘΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουθῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδος Ἐβριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 34ος

Ἐν Ἀθήναις, 11 Δεκεμβρίου 1928

Ἔτος 49ον.—Ἀριθ. 2

ΣΕΛΙΑΣ ΛΑΓΚΕΡΑΕΦ (Βραβείον Νομείλ)

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΤΡΕΪΔΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἔνοιωθε, ὅτι εἶχε ἀνακατωθεὶ μὲ
κάτι ποῦ ἦταν ξένο καὶ υπερφυσικό,
ποῦ δὲν ἀνῆκε στὸν δικό του κόσμο.
Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἦταν πολὺ εὐχαρι-
στημένος ποῦ θὰ μπορούσε νὰ παλλα-
χθῆ ἀπὸ τὸν νάνο. Δέχτηκε λοιπὸν ἀ-
μέσως τὴν προσφορὰ καὶ κράτησε ἀ-
κίνητη τὴν ἀπόχνη γιὰ νὰ μωρέσῃ
ὁ νάνος νὰ βγῆ ἔξω. Δὲν εἶχε βγεῖ
ὅμως ἀκόμη ὁ νάνος ἀπ' τὴν ἀπόχνη,
καὶ ὁ μικρὸς σκέφτηκε ὅτι μπορού-
σε νὰ ζητήσῃ πολὺ μεγαλύτερα νο-
μίματα κι' ἕνα σωρὸ πράγματα ἀ-
κόμη. Ὅπως δὴ ποτε, ἔπρεπε νὰ ζη-
τήσῃ ἀπὸ τὸν νάνο νὰ τοῦ χῶσῃ τὴν
Ἐρμηνεία στὸ κεφάλι, ὥστε ὅταν
θὰ γύριζε ὁ πατέρας του, νὰ τὴν ἤ-
ξερε ἀπέξω κι' ἀνακατωτά.

— Τὶ κουτὸς ποῦ ἤμουν ποῦ τὸν
ἐλευθέρωσα! σκέφθηκε καὶ ἀρχισε
ἀμέσως νὰ στρωγογυρίζῃ τὴν ἀπόχνη
γιὰ νὰ μπλεχθῆ πάλι μέσα ὁ νάνος.

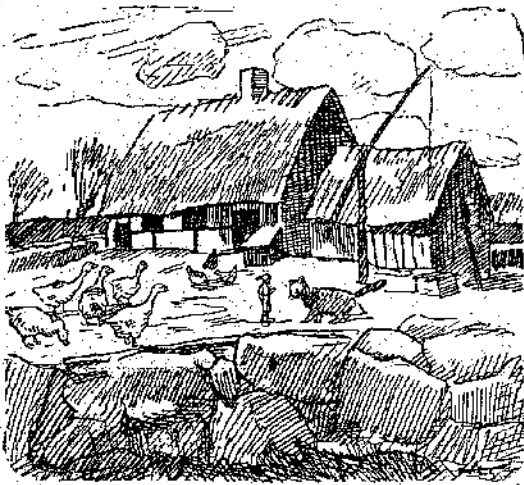
Ἀλλὰ μόλις ἔκανε ὁ μικρὸς αὐτὸ
τὸ πρᾶγμα, ἐνοιωσὲ νὰ τοῦ δίνουν
ἕνα μπάτσο τόσο φοβερό, ὥστε τοῦ
φάνηκε πὺς τὸ κεφάλι του θάδραζε
σὲ χίλια δυὸ κομμάτια. Πετᾶχτηκε
στὴν ἀρχὴ στὸν ἕνα τοῖχο κι' ἔπει-
τα στὸν ἄλλον· στὸ τέλος ἔπεσε στὸ
πάτωμα κι' ἔμεινε ἀναίσθητος, ζα-
πλωμένος χάμω.

Ὅταν συνήλθε, βρισκόταν ἀκόμη
στὴν ἴδια μεριά. Ἀπ' τὸν νάνο ὅμως
δὲν εἶχε μείνει οὔτε ἴχνος. Τὸ σκέπα-
σμα τῆς κασσέλας ἦταν κατεβασμένο
καὶ ἡ ἀπόχνη κρεμόταν δίπλα στὸ πα-
ράθυρο στὴ συνηθισμένη τῆς θέση.
Ἄν ὁ μικρὸς δὲν ἐνοιωθε τὸ μάγου-
λό του τόσο φλογισμένο, θὰ πίστευε
ὅτι ὅλα ἔσα εἶχαν γίνει, δὲν ἦταν πα-
ρὰ ἕνα ὄνειρο.

— Ὁ πατέρας μου ὅμως δὲν θὰ τὸ
πιστέψῃ πὺς ὅλα αὐτὰ ἦταν ἀλήθεια,
σκέφθηκε ὁ μικρὸς. Γιὰ χατήρι τοῦ
νάνου δὲν θὰ μοῦ χάρισει οὔτε μιὰ

γραμμίτσα ἀπὸ τὴν Ἐρμηνεία καὶ τὸ
καλύτερο ποῦ ἔχω νὰ κάνω, εἶναι νὰ
στρωθῶ πάλι στὸ διάβασμα.

Ὅταν ὅμως θέλησε νὰ πάῃ κατὰ
τὸ τραπέζι, ἕνα πρᾶγμα τοῦ ἔκανε τό-
ση ἐντύπωση, ὥστε δὲν ἤξερε τί νὰ
βάλλῃ μὲ τὸ νοῦ του. Ἡ κάμαρα ἦταν
ἀδύνατο νὰ εἶχε γίνει κιὸ μεγάλη. Γιὰ
ποῖδ' ἰσχυρὸς ὅμως ἔπρεπε νὰ κἀνῃ τόσο
βήματα παραπάνω γιὰ νὰ πλησιάσῃ
στὸ τραπέζι; Καὶ τί εἶχε πάθει καὶ ἡ
πολυθρόνα; Δὲν φαινόταν νὰ εἶχε
μεγαλώσει πραγματικά, ἀλλὰ ὁ μικρὸς
χρειάστηκε νὰ σκαρφαλώσῃ πρῶτα

Ὁ μικρὸς Νίλε, ἀφοῦ ἔγινε νάνος, μιλεῖ μὲ τὴ γάτα.

στὸ εὖλο, ἀνάμεσα στὰ πόδια τῆς πο-
λυθρόνας, κι' ἔπειτα νάνεθι ἀπάνω
στὸ κάθισμα. Καὶ τὸ ἴδιο ἀκριβῶς εἶ-
χε πάθει τὸ τραπέζι. Ἀπ' τὴν θέση
ποῦ βρισκόταν, ὁ μικρὸς δὲν ἔφτανε γιὰ
νὰ κοιτάξῃ ἐπάνω καὶ χρειάστηκε
νάνεθι στὸ χέρι τῆς πολυθρόνας γιὰ
νὰ μωρῆ νὰ βλέπῃ ὅπως πρὶν!

— Καλέ, τί εἶναι τοῦτο; εἶπε ὁ
μικρὸς. Πιστεύω στ' ἀλήθεια, ὅτι ὁ νά-
νος μάγεψε καὶ τὸ τραπέζι καὶ τὴν
πολυθρόνα καὶ ὀλόκληρη τὴν κάμαρα.

Τὸ βιβλίον βρισκόταν στὴ συνηθι-
σμένη του θέση καὶ κατὰ τὰ φαινό-
μενα δὲν εἶχε διόλου ἀλλάξει. Ἀλλὰ

κάτι μάγια θὰ τοῦ εἶχε κάνει καὶ αὐ-
τοῦ ὁ νάνος, γιατί ὁ μικρὸς δὲν μπο-
ρούσε νὰ διαβάσῃ οὔτε μιὰ λέξη, ἀλλὰ
ἔπρεπε νὰ σκαρφαλώσῃ πρῶτα ἐπάνω
στὸ ἴδιο τὸ βιβλίον.

Διάβασε δυὸ-τρεῖς γραμμῆς κι' ἔπει-
τα σήκωσε τὸ κεφάλι του κατὰ τύχη.
Κι' ἡ ματιά του ἔπεσε στὸν καθρέφτη
κι' ἔβγαλε ἀμέσως μιὰ φωνή:

— Καλέ, γιὰ ἰδέε! Νὰ ἄλλος ἕνας!

Γιατί μὲς στὸν καθρέφτη, εἶδε ὀλο-
κάθαρα ἕναν τόσο δα, πισπιρίγκο μὲ
μυτερὸ σκουφί καὶ μὲ πέτσινα παντα-
λόνια.

— Φορεῖ τὰ ἴδια ροζαὶ ὡς κι'
ἐμένα! εἶπε ὁ μικρὸς καὶ χτύπησε
τὰ χέρια του μὲ θαυμασμό. Ἀλλὰ
τότε εἶδε πὺς ὁ ἀνθρωπάκος μέσα
στὸν καθρέφτη ἔκανε ἀκριβῶς τὸ ἴ-
διο πρᾶγμα. Ἀρχισε νὰ τραβάῃ τὰ
μαλλιά του, νὰ τοῦ κουνᾷ τὸ χέρι
του, νὰ γυρίζῃ ὡς σβούρα γύρω-
γύρω καὶ, τὴν ἴδια στιγμή, ὁ μικρὸς
μὲς στὸν καθρέφτη ἔκανε ἀκριβῶς
ὅ, τι κι' ἐκεῖνος. Ἀρχισε λοιπὸν νὰ
τρέχῃ γύρω-γύρω ἀπὸ τὸν καθρέφτη
γιὰ νὰ ἰδῇ μήπως ὁ ἀνθρωπάκος ἤ-
τανε κρυμμένος πουθενά ἐκεῖ, ἀλλὰ
δὲν μπόρεσε νὰ ἰδῇ κανένα καὶ τό-
τε ἀρχισε νὰ τρέμῃ ὀλόκληρος ἀπὸ
τὴν τρομὰρα του. Γιατί τώρα μόλις
εἶχε καταλάβει πὺς ὁ νάνος τὸν εἶ-
χε μαγέψει καὶ ὅτι ὁ ἀνθρωπάκος
ποῦ ἔβλεπε τόσην ὥρα στὸν καθρέ-
φτη, δὲν ἦταν κανένας ἄλλος ἐκτὸς ἀπ'
τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του.

Οἱ χῆνες

Ὁ μικρὸς δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρέ-
πον νὰ πιστέψῃ ὅτι εἶχε μεταμορφω-
θεῖ σὲ νάνο. «Σίγουρα αὐτὸ εἶναι μό-
νο μιὰ ὀπτασία ἢ ἕνα ὄνειρο», συλ-
λογίστηκε. «Ἄν ἀφήσω νὰ περάσουν
κἀνα-δυὸ λεπτά, θὰ γίνω πάλι ἀνθρω-
πος, ἔπως ἤμουν καὶ πρὶν.»

Στάθηκε μπροστὰ στὸν καθρέφτη
κι' ἔκλεισε τὰ μάτια του. Τ' ἀνοίξε
μόλις ὅσπερα ἀπὸ λίγα λεπτά καὶ πε-
ρίμενε νὰ λυθοῦν τὰ μάγια. Ἀλλὰ δὲν
συνέβη κανένα τέτοιο πρᾶγμα κι' ἔξα-

κολουθούσε να είναι όσο μικρός ήταν και πριν. Τά ξανθά, σχεδόν άσπρα μαλλιά του, οι φακίδες στη μύτη του, τα μαλωμάτα επάνω στο πέτανο παντάλονι και η τρύπα στην κάλτσα του, ήταν τα ίδια όπως και πριν, μόνο πολύ, πολύ μικρότερα. "Όχι, δεν ώφελοσε σε τίποτε διασημότητα κι' αν στεκόταν εκεί πέρα και περιμένα. Έπρεπε να δοκιμάσει τίποτε άλλο. "Ω, το καλύτερο που μπορούσε να κάνει, θα ήταν να φάει να βρω τον γέρο νάνο και να συμπιλιωθεί μαζί του.

Επήδησε κάτω στο πάτωμα και άρχισε να ψάχνει. Κρυφοκοίταζε κάτω απ' τις καρέκλες και κάτω από τον καναπέ, κάτω απ' τα ντουλάπια και πίσω απ' τη γωνιά. Τρόπως ακόμη και μέσα σε δυο-τρεις ποντικότρυπες, αλλά ο νάνος δεν βρισκόταν πουθενά.

Καθώς έψαχνε, έκλαιγε και έκτευε τον νάνο, και υποσχόταν, τι του περνούσε απ' το μυαλό. Ποτέ-ποτέ πια δεν θα παρέδιδε τον λόγο του, ποτέ, ποτέ πια δεν θα ήταν άτακτος, ποτέ, ποτέ δεν θα τον έπαιρνε ο ύπνος την ώρα που θα διάβαζε "Ερμηνεία". Αν ξανάπαιρνε πάλι την ανθρώπινη μορφή του, θάταν ένα καλό και υπάκουο παιδί. Μ' όλες όμως τις υποσχέσεις που έδινε, δεν κάθότανε τίποτε.

Έξαφνα θυμήθηκε ότι είχε ακούσει μια φορά την μητέρα του να λέει, πως στους νάνους άρέσει πολύ να βρίσκονται μες στο σταβλο με τις αγελάδες και άμέσως πήρε την απόφαση να πάει κι' εκεί και να κοιτάξει, μήπως κατά τύχη έβρισκε τον νάνο. Για καλή του τύχη, ή πόρτα του σπιτιού ήταν ανοιχτή. Γιατί αλλιώς δεν θα μπορούσε να την ανοίξει: τώρα όμως άβγαίνε έξω χωρίς κανένα εμπόδιο.

"Όταν έφθασε στο κατώφλι, κοίταξε να βρω τα τσόκαρά του, γιατί στο σπίτι συνήθιζε να γυρίζει μονάχα με τις κάλτσες. Συλλογίστηκε πως θα τα κατάφερνε να περπατήσει με τα βαριά, μεγάλα ξυλινα παπούτσια: αλλά την ίδια στιγμή ανακάλυψε ένα ζευγάρι μικροσκοπικά τσόκαρα, βαλμένα μπρος στην πόρτα. "Όταν είδε πως ο νάνος ήταν τόσο προγονητικός, ώστε να φροντίσει να μικρύνει και τα τσόκαρά του ακόμη, έγινε πιο ανήσυχος και είπε: — Θα κρατήσω, καθώς φαίνεται, πολλόν καιρό αυτή η συμφορά.

Απάνω στην πλατεία παλιά σανίδα που βρισκότανε μπρος στην εξώ-πορτα, πηδούσε ένα σκουρτζιτό έδω κι' εκεί. Μόλις είδε το παιδί, άρχισε να φωνάζει: «Για ιδίητε, καλέ, τον Νίλς Χόλγκερσον τον χηνοδοσκό! Για ιδίητε τον κοντορεβιθούλη! Για ιδίητε τον Νίλς Χόλγκερσον τον κοντορεβιθούλη!»

Κι' οι χήνες κι' οι κότες γύρισαν άμέσως κατά τον μικρό κι' άρχισαν

να χαλούν τον κόσμο με τις φωνές τους. «Κικιρίκια», φώναζε ο κόκκορας, καλά να την πάθης! Κικιρίκια, μου έχει τραβήσει το λαιμό μου!»

«Κά, κά, κά, κά, καλά να την πάθης!» φώναζαν οι κότες και άρχισαν να κακαρίζουν χωρίς διακοπή. Οι χήνες μαζεφτήκανε όλες μαζί, πλησίασαν τα κεφάλια τους κι' άρχισαν να ρωτούν ή μια την άλλη:

«Ποιός του τ'όχει κάνει; Ποιός να του τ'όκανε;»

Αλλά εκείνο που ήταν πιο παράξενο απ' όλα, ήταν που ο μικρός καταλάβαινε, τι έλεγαν. Ήταν τόσο εκλητικός απ' αυτό το πράγμα, ώστε έμενε ακίνητος στο κατώφλι και άκουγε τις όμιλες των πουλιών.

— Αυτό βέβαια θα συμβαίνει, σκέφθηκε, επειδή έγεννα νάνος. Και γι' αυτό βέβαια καταλαβαίνω τη γλώσσα των ζώων.

Δεν μπορούσε να υποφέρει που οι κότες δεν ένοούσαν να πάρουν το αλφάνιο «καλά να πάθης». Τους έρριξε μια πέτρα και τους φώναξε:

— Βουλώστε πια το στόμα σας, βρωμοπούλια!

Αλλά είχε ξεχάσει ένα πράγμα. Τώρα δεν ήταν πια τόσο μεγάλος, ώστε να τον φοβούνται οι κότες. "Όλες μαζί, χόμηξαν κατά πάνω του, στηλώθηκαν γύρω του και άρχισαν να φωνάζουν:

«Κά, κά, κά. Καλά να πάθης. Κά, κά, κά. Καλά να πάθης!»

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΕΟΥΛΗ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΕΠΙΜΕΙΝΑΤΕ!

"Όταν ο μακαρίτης Βδάγγελος Κουσουλάκος, ένας πολύ έξυπνος και γουστόζος άνθρωπος, ήταν διευθυντής του «Σκρίπ», κάποιος ανήθικος υπαρκωτής του έγραψε πως επιθυμούσε να γίνει ανταποκριτής της εφημερίδας του και του έπρότεινε τους δρους του.

Ο Κουσουλάκος, που ήθελε έναν ανταποκριτή σ' εκείνη την πόλη, του έγραψε πως ευχαρίστως θα τον διόριζε, αν δεν έβρισκε τους δρους του κάποιος δικός του.

"Όστερ' από δυο μέρες, του έρχεται ένα τηλεγράφημα από τον ανήθο επαρχωτή που, λαβαίνοντας το γράμμα του, ένόμισε φαίνεται πως ο Κουσουλάκος τον είχε απόλυτη ανάγκη και του άπαντούσε άγέρωχα:

«Επιμένω εις τούς διὰ της από 10 μεσούνης επιστολής μου προταθέντας δρους».

Κι' ο Κουσουλάκος του τηλεγράφησε άμέσως:

«Επιμένετε!»

Τίποτ' άλλο.

Ο ΤΖΑΚ
[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο για την «Διάπλασι» από τον κ. Γρ. Ξενόπουλο.]

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Ήταν Κυριακή όταν βγήκαν απ' το βαγόνι στο σταθμό του Κάτω-Λιντρέ και έπιασαν την καλύτερη κάμαρα σ' ένα χάνι, άπάνω στο δρομ, γιατί ο τόπος δεν είχε ξενοδοχεία. Σε λίγο ο Νταρζαντόν έφυγε για το 'Λιντρέ κι' η 'Ιδα έμεινε μονάχη στη φτωχική εκείνη κάμαρα, όπου ανέβαιναν φωνές, γέλια και τραγούδια μεθύσιμένων. Τι μελαγχολικά που ήταν τα τραγούδια αυτά των θαλασσιών που διασκέδαζαν κάτω στη σάλα του χάνιου! Και τι θλιβερή που ήταν η φιλή βροχή που έπεφτε και χτυπούσε τα τζάμια του παραθύρου!

Η 'Ιδα δεν συλλογιζόταν παρά τον Τζακ που ήταν τώρα τόσο κοντά της. "Όχι κι' αν είχε κάνει, παιδί της ήταν, τον αγαπούσε. Θυμόταν τα εύτυχαμένα χρόνια που είχαν ζήσει μαζί. "Αχ, γιατί να τον έγκαταλείψης; γιατί να φύγης να τον στείλουν σ' αυτή την εξορία;...

"Αν τον κρατούσε κοντά της, αν τον έστελνε σ' ένα σχολείο με παιδιά της τάξης του και της ηλικίας του, θα γινόταν ποτέ κληφτής;... Κι' η μητέρα που είχε δείξει τόση αδυναμία, τόση λίγη θέληση νάντισταθη στα σχέδια του άντρός της, αισθανόταν τώρα μια μεγάλη τύψη. Μα ήταν άργά. Το κακό είχε γίνει. Η προφητεία του γιατρού Ρεβάλ είχε αληθεύσει. Σε λίγο θα ξανάβλεπε μπροστά της τον Τζακ, — τον Τζακ που τον θυμόταν παιδάκι δημοφο, κομψό, χαριτωμένο, καλό, ευαίσθητο, — θα τον ξανάβλεπε εργάτη πρόστοχο και, το χειρότερο, στυγματισμένο!

Για να διασκέδαση λίγο τη λύπη της, δοκίμασε να διαβάσει τα φυλλάδια εκείνα της «Αποικίας» που ο Νταρζαντόν τά είχε αφήσει στο τραπέζι. Τα μάτια της έπεσαν σ' αυτές τις γραμμές: «Πατρική Οικία. Σωφρονιστικών Αύκειοι. Τελευταία απομύωνσι. Τα παιδιά διατίθενται εις χωριστά καλλία και δεν βλέπονται ποτέ, ούτε καν εις την εκκλησίαν...» Η καρδιά της σφιχτήκε, άφησε το φυλλάδιο και στάθηκε κοντά στο παράθυρο, να περιμένη τον γυρισμό του άντρός της, τον έρχομό του παιδιού, με τα μάτια προσηλωμένα σ' ένα σημείο του Λεγγηρα, που φαίνόταν εκεί-κάτω, στην άκρη του μικρού δρόμου, τρικυμισμένος σε θάλασσα και θολός απ' τη βροχή...

«Όσο ο Νταρζαντόν πήγαινε «να εκτελέσει την έντολή του» κατευχαριστημένος. Ω, με τίποτα δεν θάλλαζε τη

θέση του σήμερα! Αδός, που αγαπούσε τόσο τις πόρες, έβρισκε μίαν ευκαιρία να πάρη πολλές, κι' όλες έξοχες. Πρώτα-πρώτα ήταν το λογίδριο που είχε ναυπηγούνη στον εγκληματία... έπειτα η ακηνή που θα τον έβαζε γονατιστό να ζητήσει συγγνώμη απ' όλους... Αλλά σχεδιάζοντας και φανταζόμενος ο ποιητής, με μαύρα ρούχα, με μαύρα γάντια, σοβαρός, επίσημος, με την όμπρέλλα του ψηλά, περπατούσε στο μεγάλο δρόμο του 'Λιντρέ, έρημον εκείνη την ώρα εξαιτίας της βροχής και του έσπερινο.

Μία γριά του έδειξε το σπίτι του Ρουντίκ. "Αλήθεια, αυτό ήταν; Στάθηκε απέξω με διαταγμό. Γιατί απ' όλα τα εργατικά σπιτάκια εκείνου του δρόμου, αυτό που του έδειξαν ήταν το πιο χαρούμενο. Πελάσαν μέσα, τραγουδούσαν και χόρευαν!

«— Αδωνάτο! Δεν θάναι δώ του Ρουντίκ!» συλλογιζόταν ο ποιητής που περίμενε να βρω ένα σπίτι βυθισμένο στη λύπη, στην απόγνωση, και να μη αότρε σε σιτήρας.

"Αξαφνα άκουσε κάποιον να φωνάζει: — Ζενάιδα! Έλα! το «μαύρο γείμενε!»!

Κι' άμέσως πολλές φωνές μαζί: — Ναι, ναι! Ζενάιδα, το γείμενε! Αλλά Ζενάιδα έλεγαν την κόρη του Ρουντίκ. "Όσο αυτοί οι άνθρωποι έπαρναν τόσο αφήφιστα την δυστυχία τους, την καταστροφή τους, κι' έχόραυαν και τραγουδούσαν, σαν τα σαλιγκάρια του μύθου όταν καϊγόταν τα σπύτια τους; Πολύ περίεργο!

Από τα μισανοιχτά παράθυρα, ο Νταρζαντόν έβλεπε τον έξωφρενικό σур-τό που χόρευαν στη σάλα του ίσογειου κι' άκουγε κάθε τόσο να φωνάζουν: — Γειά σου, Ζενάιδα!... Μπράβο, Μανζέν!... Έμπρός, Τζακ!

Τι! Κι' ο Τζακ λοιπόν έχόρευε μαζί τους; Είχαν στή διασκέδαση τους και τον κλέφτη;... Ο Νταρζαντόν δεν μπόρεσε πια να βαστάξει: "Εσπρώξε την πόρτα και... ο πρώτος που είδε μέσα στη σκόνη που σήκωνε ο τρελοχορός, ήταν ο Τζακ που χοροπηδούσε, κρατώντας από τόνα χέρι μια χοντρή άσχημη κοπέλλα, — τη Ζενάιδα βέβαια, — κι' απ' το άλλο ένα δημοφο άντρα με στολή τελωνοφύλακα!

Τι είχε συμβεί λοιπόν; 'Ιδού:

Η Κλαρίση Ρουντίκ, η δύστυχη θειά που αναγκάσθηκε χωρίς να θέλει να γίνη συνένοχη του άντιφίου της, είχε πάντα την έλπίδα πως αυτός θάφερνε πίσω τα λεπτά, καθώς είχε υποσχεθεί, μετά δυο μέρες. "Ως τότε βέβαια δεν θα πάβαινε τίποτα ο Τζακ. "Αμα όμως πέρασε αυτή η προθεσμία χωρίς να

φανη ο Ναντάς, η Κλαρίση, που έμαθε κιόλα ότι είχαν γράψει στους γονείς του άθώου παιδιού, είδε πως έπρεπε να φανερώση την αλήθεια. "Ας έπιαναν τον άντιφίο της, ας φυλάκιζαν κι' αυτήν ως συνένοχη, ας γινόταν δ,τι δ,τι: μόνο ο Τζακ κι' οι γονείς του δεν έπρεπε να υποφέρουν περισσότερο.

Και μια και δυο, κεινο το πρωί, η κυρία Ρουντίκ πήγε στο εργοστάσιο και παρουσιάσθηκε στον κ. διευθυντή.

— Έρθα να σας πώ, τώ ειπε μόλις την ρώτησε τί τον ήθελε, πως ο μαθητευόμενος Τζακ είναι άθώος. "Αλλος έκλεψε την προίκα της προγόνης μου.

Ο κ. διευθυντής αναπήδησε στο κάθισμά του.

— Τι λέτε, κυρία! Έμεις έχουμε άποδείξεις

— Τι άποδείξεις έχετε; Η κυρία

Ο ΜΠΕΜΠΗΣ ΑΡΧΙΑΝΣΤΑΡΧΟΣ

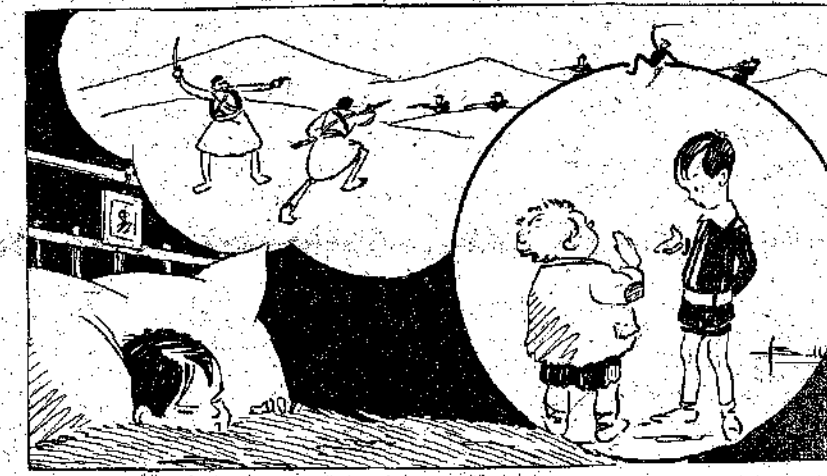
(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Β.

Αυτά τα διαβάσματα του σήκωσαν το μυαλό του καϊμένου του Μπέμπη. Φαντάζεται όχι μόνο πως μεγάλωσε, παρά πως έγινε κιόλα ληστής! Νύχτα-μέρα, στον ύπνο του και στον ζύπνο του, δεν συλλογιέται, δεν βλέπει άλλο, παρά ληστές, συμμορίες, λημέρια, κλεφτοπόλεμους, συμπλοκές, αιχμαλώτους, λύτρα και πάει λέοντας.

"Έχει κι' ένα φίλο ο Μπέμπης, ένα γειτόνόπουλο, το μικρό Φούσκα. Νίκος είναι τ'αληθινό του όνομα, μα τον λένε Φούσκα γιατί είναι ένα χοντρό παιδί, φτωχό το καϊμένο, — ο πατέρας του είναι βαρκάσης, — και κουτό, πάρα πολύ κουτό.

Δεν ξέρει καθόλου σχεδόν γράμματα: ο Μπέμπης όμως του διαβάζει ή του

διηγείται απ' τις 'Ιστορίες των ληστών, και συχνά του μιλεί γι' αυτούς, και προσπαθεί να του μεταδώση τον ένθουσιασμό του. "Ο Φούσκας δεν καταλαβαίνει βέβαια πολλά πράγματα, άκουει όμως με προσοχή το φίλο του και σ' ό,τι του λέει, άπαντά ναι.

Μόνο μία φορά του είπε όχι: "Όταν ο Μπέμπης, ξαφνικά, του έπρότεινε:

— Φούσκα, έρχεσαι να βγούμε ληστές;

— "Όχι! Έκαμε ο Φούσκας και με το στόμα και με το κεφάλι.

— Γιατί, βρε κουτό; τον ρωτάει ο Μπέμπης.

"Ο Φούσκας δεν άποκρίθηκε άμέσως σ' αυτό. "Αληθινά, δεν ήξερε γιατί δεν ήθελε να βγη ληστής με το Μπέμπη. "Επρεπε να σκεφθώ.

(Ακολουθεί) Η ΚΥΡΑ - ΜΑΡΘΑ

ΒΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

“ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ,”

Αγαπητοί μου,

ΟΛΛΕΣ φορές βέβαια θακούσατε να λένε: «είναι άνθρωπος με γενικόν πνεύμα». Αλλά τί έννοήσατε άραγε; Οτι ο άνθρωπος που τον χαρακτηρίζουν έτσι, δεν είχε πνεύμα στενό, περιορισμένο; Δάθος και παρεξήγηση. Το «γενικόν πνεύμα» σημαίνει άλλο. Ένας άνθρωπος που δεν έχει «γενικόν πνεύμα», δεν θα πη πως έχει και περιορισμένο, δηλαδή πως είναι στενοκέφαλος, κουτός, βλάκας. Απεναντίας, μπορεί να είναι εξουπνότατος, ευφυεστάτος και καμιά φορά μεγαλοφυής. Αλλά σ' ένα μόνο πράγμα, σ' ένα μόνο είδος. Γιατί το αντίθετο του «γενικού» εδώ είναι το «ειδικό». Όταν λέμε λοιπόν πως ένας άνθρωπος έχει «γενικόν πνεύμα», έννοουμε ότι το πνεύμα του, το δοσθήποτε δυνατό, δεν περιορίζεται σε μία ειδικότητα, ότι δεν καταλαβαίνει μόνο όρισμένα πράγματα ή ότι δεν ενδιαφέρεται μόνο για εκείνα που ασχολείται—τά ειδικά,— αλλά επεκτείνεται, απλώνεται, τα καταλαβαίνει όλα κι ενδιαφέρεται για όλα.

Πιστεύω να έννοήσατε την διαφορά. Ο Α. είναι ένας φυτολόγος, κι' έξοχος μάλιστα σ' αυτή την επιστήμη. Κουτός; Κάθε άλλο. Αλλά δεν ξέρει παρά τα φυτά του, δεν ενδιαφέρεται παρά γι' αυτά. Οτι άλλο του πης, του είναι ξένο. Ε, ο Α. έχει πνεύμα ειδικό; είναι μόνο ένας επιστήμων-φυτολόγος. Ο Β. πάλι είναι ένας μεγάλος χημικός. Αγαπά όμως και τη μουσική, παρακολουθεί και τη λογοτεχνία, ενδιαφέρεται και για την κοινωνιολογία, διασκεδάει και με τάθλητικά και ξέρει λίγο απ' όλα. Ο Α. έχει πνεύμα γενικό.

Περιττό τώρα να σας πω ότι οι ανώτεροι άνθρωποι έχουν γενικό το πνεύμα. Μπορώ μάλιστα να προσθέσω πως ούτε καθαυτό μεγάλος επιστήμονας, ούτε καθαυτό μεγάλος λογοτέχνης μπορεί να υπάρξει, αν δεν καταλαβαίνει πολλά πράγματα κι' όχι μόνο το ειδικό που καλλιεργεί. Ο Βολταίρος π.χ., ένας μεγάλος ποιητής, διηγηματογράφος, φιλόσοφος και καθεξής, ήξερε τόσα μαθηματικά όσα και ο Ντεκάρτ. Κι' ο Γκαίτε, ο μεγαλύτερος ποιητής του κόσμου στον καιρό του, ήταν συγχρόνως κι' ένας έξοχος φυσιοδίφης. Οι κριτικοί που εξετάζουν τις τραγωδίες του Σαίξπηρ, συμφωνούν πως ο ποιητής αυτός κατείχε όλες τις γνώσεις των συγχρόνων του. Φυσικά, δεν μπορεί καθένας να είναι Βολταί-

ρος, Γκαίτε, Σαίξπηρ. Τόσο «γενικά πνεύματα» είναι φαινόμενα στον κόσμο. Αλλά και σε χαμηλότερα επίπεδα, ανάμεσα σε πιδ κοινούς ανθρώπους, πάντα ανώτεροι είναι οι καλλιτέχνες εκείνοι κι' οι επιστήμονες που έχουν πνεύμα κάπως γενικότερο, από τους άλλους που έχουν πνεύμα ειδικό και,—ας το πούμε τώρα χωρίς φόβο για παρεξήγηση,—περιορισμένο.

Στην Ελλάδα, αυτή η «εξερη ειδικότης» παρατηρείται δυστυχώς συχνά. Βλέπουμε μαθηματικούς που είναι μόνο μαθηματικοί, φιλόλογους που δεν ξέρουν τίποτ' άλλο από άρχαία ελληνικά ή λατινικά, νομικούς που δεν καταλαβαίνουν παρά τα διάφορα «δικαία» τους και ποιητές άκόμη που δεν νοιώθουν γι' από... μουσική! Ο Σβορώνος λοιπόν, που προχθές σας μίλησα για την «κλίση» του, ήταν από τις σπάνιες ελληνικές εξαιρέσεις. Είχε ένα από τα πιδ «γενικά» πνεύματα που θα μπορούσε κανείς να παντήση. Όλα τα καταλάβαινε, όλα τα ήξερε, για όλα ενδιαφερόταν, με όλα διασκέδαζε. Πραγματικοίους αληθινά τον περιφήμο στίχο του Τεράντιου: Homo sum et humanum nihil a me alienum puto (άνθρωπος είμαι και τίποτε το ανθρώπινο δεν θεωρώ ξένο σε μένα.) Έτσι και του Σβορώνου: τίποτε δεν του ήταν ξένο. Βέβαια η «ειδικότης» του ήταν η νομισματική, αλλά ήταν κι' αρχαιολόγος γενικός, ήταν και φιλόλογος, ήταν και ιστορικός, ήξερε και νομικά, καταγινόταν και στα γράμματα, τρελαινόταν και για μουσική, πήγαινε τακτικά και στο θέατρο και παρακολουθούσε έσο λίγοι... δημαιογράφοι, όλη την πνευματική, την πολιτική και την κοινωνική κίνηση.

Και για να καταλάβετε καλύτερα τί άνθρωπος ήταν ο μεγάλος αυτός νομισματολόγος,—μια παγκόσμια κορυφή της Νομισματικής,— άρκει να σας πω αυτό: Αγόραζε τα βιβλία μου, διάβαζε τα διηγήματά μου, κι' όταν μ' έδλεπε, μου μιλούσε γι' αυτά σαν τον πιδ ειδικό λογοτέχνη ή κριτικό! Μου έλεγε μάλιστα πως έσκόπευε να γράψω κι' αυτός,—αυτός!—ένα μυθιστόρημα αλληγορικό, τον «Αρχαιοκάπηλο», άπάντηση στον «Αρχαιολόγο» του Καρκαβίτσα!

Θα μου πητε: Καί ποθ έδρισκε καιρό για όλα; Έδω σας θέλω! Έσείς να μου το πητε που, όταν έχετε «πολλά μαθήματα», δεν βρίσκετε καιρό να γράψετε δυο λόγια στη Διάπλασι! Ο Σβορώνος όμως διεύθυε το Νομισματικό Μουσείο, έγραφε και δημοσίευε έξη (αριθ. 6) διάφορες επιστημονικές εργασίες συγχρόνως με συνέχεια, πηγαινε στο Ζάππειο κάθε άπόγευμα με τα παιδιά του, με τους φίλους του,

και το βράδυ, τακτικά, έρχόταν στο Σουρή, όπου κεινον τον καιρό μαζεύομασται όλοι οι λίγοι, κι' έπαιζε χαρτιά ή συζητούσε μαζί μας ως τη μία! Τέτοιός ήταν ο Σβορώνος ως άνθρωπος. Μα θα ήταν και τόσο μεγάλος στην επιστήμη του, αν δεν ήταν ως άνθρωπος τέτοιος, αν δεν είχε αυτό το καταπληκτικά «γενικόν πνεύμα»; Έδυσχησμένος όποιος θα μπορούσε να του μιιάσει!

Σας απεύχομαι ΦΑΙΔΩΝ ΜΟΚΟΚΟ [Μυθιστόρημα από JULES CHANCEL] — Συνέχεια από το προηγούμενο —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. Η είδηση της Ίολέ.

Από έφυγε ο καθηγητής, ο πρίγκηπας Μοκοκό διευθύνθηκε τρέχοντας προς το ποτάμι. Όλη η φυλή των Άκουτονάρ είχε μαζευτεί εκεί κι' ήταν άφροισμένη σε άπουδαιότατη δουλειά: κάπνιζαν το κρέας των ίπποποτάμων που είχαν σκοτώσει στο τελευταίο κυνήγι.

Άλλοι μάζευαν ξύλα για τη φωτιά, κι' άλλοι έφτιαναν πλεχτές σχάρες, όπου θα έπλωναν το κρέας.

Πιδ πέρξ, άλλοι μαθροι κομμάτιζαν τα σώματα των πελώριων ζώων και τα παιδιά χάζευαν, κοιτάζοντας τη μεγάλη αυτή κίνηση.

Όταν φάνηκε ο Μοκοκό, οι φωνές και τα γέλια έπαψαν μονομιές κι' ένα κοριτσάκι προχώρησε με σεβασμό και του πρόσφερε μερικους γυζλιστερους καρπους πάνω σ' ένα πλατό πράσινο φύλλο. Όλα τα παιδάκια έκοψαν εδθός τα παιγνίδια τους.

Ο Μοκοκό χαμογέλασε κι' έκαμε ένα νόημα, σά νάλεγε στους συνομηλικους του:

— Παίξτε... Μη σας νοιάζει για μένα.

Τότε τα παιγνίδια των παιδιών εξαγρχισαν και το βασιλόπουλο κάθησε κατάχαμα κι' άρχισε να τρώει τα φρούτα του.

Το κοριτσάκι είχε μείνει κοντά στο βασιλόπουλο και, βλέποντάς τα να τρώει έκαμε μπρός του μια χαριτωμένη υπόκλιση με το πιδ όρατο του χαμόγελο: — Διαούζουελί, Μοκοκό!

— Διαούζουελί, Ίολέ! άπάντησε ο μικρός διάδοχος, με τόνο βασιλικό μαζ και φιλικό.

Η Ίολέ ήταν η καλύτερη φιληνάδα του Μοκοκό κι' η καλύτερη συντρόφισσά του στα παιγνίδια και στα μαθήματα.

Το προνόμιο αυτό, νάκουει κι' αυτή κάπου-κάπου τις παραδόσεις του «σοφού λευκού», το χρωστούσε στη σπουδαία θέση του πατέρα της, που ή-

ταν ο γιατρός του βασιλιά και πρόσωπο από τα πιδ μεγάλα της φυλής. Άλλωστε κι' η Ίολέ ήταν μια πολύ νόστιμη άραπίτσα. Το σώμα της ήταν ψηλό και λιγρό, τα χαρακτηριστικά της κανονικά και ζωηρά. Είχε άφθονα μαύρα μαλλιά κι' έξυπνότατα μαύρα μάτια.

Σαν κόρη προκρίτου που ήταν, φορούσε μια μονοκόμματη ποδιά με ζώνη από μαργαριτάρια, κι' απ' το κεφάλι της κρεμόταν με άρμονικές πιέτες ένας γαλάζιος πέπλος. Το σύνολό της ήταν γραφικό και γοητευτικό και το χαμόγελό της έδινε στο πρόσωπό της την πιδ συμπληθητική έκφραση.

Σήμερα όμως η καίμενη η Ίολέ δεν ήταν φαίδηρ καθόλου. Καθόταν άμλητη και μαζεμένη κοντά στο Μοκοκό, που μασούσε με ήδονη τα φρούτα του. Ωστόσο, όταν άπόφαγε, ο γιός του βασιλιά των Άκουτονάρ κοιτάζε τη συντρόφισσά του και καταδέχτηκε τέλος να δώσει προσοχή στη σιωπή της.

— Μη τί έχεις, Ίολέ; ρώτησε. Ούτε μιλάς, ούτε γελάς, ούτε τρώς φρούτα όπως κι' εγώ. Μήπως μου είσαι θυμωμένη; Άν σου άκανα τίποτα, χωρίς να το ξέρω, να μου το πεις...

Η Ίολέ κούνησε μόνο άρνητικά το κεφάλι και δεν άπάντησε.

Η έπιμονη αυτή σιωπής πείραξε το Μοκοκό που, σαν γιός βασιλιά που ήταν, δεν συνήθιζε να ναι και πολύ ύπομονητικός.

Χτύπησε το πόδι του στο χώμα κι' είπε ξερα και προσταχτικά:

— Θέλω να μάθω τί έχεις, Ίολέ! — Μικρούλα, μπροστά στην προσταγή αυτή του βασιλιά της, υπέκυψε.

«Ο κ. Πατατούκας έλεγε το μάθημα...» (Σελ. 2, στ. α'.)

— Μικρό βασιλιά, του είπε με φωνή πούτρεμη: είμαι λυπημένη, γιατί σε λίγο θα χωριστούμε.

Ο Μοκοκό τινάχτηκε άπάνω. — Να χωριστούμε! είπε. Και γιατί, παρακαλώ; — Όστε ο πατέρας σου λείπει να φύγει από τη χώρα μας;

Πάλι η Ίολέ κούνησε το κατασρόμαλλο κεφαλάκι της.

Ο πατέρας μου, ο μάγος Μαμοί δε θα φύγει ποτέ από τις όχθες του Σάουλ: αλλά σύ, σύ Μοκοκό, θα πας μακριά μας!

— Εγώ; έκαμε ξαφνισμένο το βασιλόπουλο. Και θα πάω πού;

— Στη Γαλλία, στο Παρίσι.

— Ποιός σου τόπε αυτό;

— Τάκουσα.

Κι' η Ίολέ έδωσε περισσότερες εξηγήσεις:

— Χτές, είπε, μετά το γαλλικό μάθημα, έμεινα στην κλιόδα του βασιλιά για να τελειώσω εν' απ' τα βιβλία που ο σοφός καθηγητής έφερε από το Άλγέρι με τις καμήλες του τελευταίου ταχυδρομείου. Καθώς διάβαζα το βιβλίο αυτό, ένα όρατότατο βιβλίο με ιστορίες ζώων, ξέρετε, αυτό που γράφει για κοράκια, για άλεπούδες, για ζώα που κουθεντιάζουν...

— Τους μύθους του Αισώπου, είπε το βασιλόπουλο με πεποίθηση.

— Ναι, ναι, άποκρίθηκε η Ίολέ...

Καθώς λοιπόν διάβαζα, μπαίνουν μέσα ο βασιλιάς κι' ο σοφός Πατατούκας. Έγώ φοβήθηκα μη με μαλώσουν γιατί καθόμουν εκεί και διάβαζα, ενθ' το μάθημα είχε τελειώσει. Κρύφτηκα λοιπόν πίσω από την κουρτίνα και τάκουσα όλα! Άχ, τί κακό!

— Μα τί άκουσες έπιτέλους; ρώτησε το βασιλόπουλο με άνυπομονησία.

— Άκουσα, εξακολουθήσε η μικρούλα, το σοφό Πατατούκα, που έλεγε στο μπαμπά σου πως, για να ποτελειώσεις τη μόρφωσή σου, πρέπει να πας στη Γαλλία, στο Παρίσι: ότι ένας σύγχρονος βασιλιάς πρέπει να ξέρει καλά τον πολιτισμό της Ευρώπης κι' ότι αυτός έπαιρνε την εδθόνη να σε πάει στην πατρίδα του και να σε προσέχει ένα χρόνο.

Η είδηση αυτή, άντι να φέρει το άποτέλεσμα που προσδοκούσε η Ίολέ, το έναντιό, φάνηκε εδχάριστη στο παιδί.

Τα μάτια του γυάλιζαν κι' όλο το πρόσωπό του χαμογέλουσε, όταν ρώτησε:

— Κι' ο μπαμπάς τί άπάντησε;

— Ο βασιλιάς, είπε η Ίολέ, φάνηκε πως βρήκε πολύ καλή την ιδέα κι' ά-

— Μα τί έχεις, Ίολέ; τη ρώτησε ο Μοκοκό. (Σελ. 17, στ. α'.)

πάντησε στον σοφό Πατατούκα ότι θα σκεφτόταν λίγες ήμέρες και θα του δινε άπάντηση, ύστερ' από τη γιορτή των Κολοκυθιών... Καταλαβαίνεις τώρα, μικρό άφέντη, γιατί είμαι λυπημένη. Θα φύγεις μακριά μας για πολύ καιρό.

— Μπάλι έκαμε ο Μοκοκό. Μόνο ένας χρόνος, δεν είναι τίποτα. Θα κληθεί χωρίς να το καταλάβουμε.

— Ά, έτσι νομίζεις; έκαμε η Ίολέ σά να τον μάλανε... Κακέ!

Βλέποντας τα δάκρυα που έτοιμάζονταν να κυλήσουν απ' τα όρατα μαύρα μάτια της μικρής του φίλης, το βασιλόπουλο προσπάθησε να διώξει αυτή τη λύπη, που δίχως να θέλει της είχε προξενήσει.

— Στάσου, Ίολέ, της είπε χτυπώντας φιλικά τα βρεγμένα μάγουλα της μικρούλας, δεν είναι άνάγκη να κλαίς. (*Ακολουθεί) ΜΙΧ. Α. ΣΤΑΖΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΜΑΣ ΕΙΚΟΝΙΣΜΑ

Το παλιό μας Εικόνισμα, «του Χριστού Χαμογέλιου», φως στο στίβι μας ήτανε και στοργής Εδωγάγέλιο.

Τάγκαλιόσαμεν άρραστα στο μικρό μας κρεββάτι με τη μέννα στο πλάι μας που δεν έκλεινε μάτι.

Τα παιδιάντικα χελιη μας, των ψυχών μας τον πόνο, έδοκίμασε κι' έγιανε το Χαμόγελο μόνο.

